

Volby děkana Lékařské fakulty Ostravské univerzity 2020

Programové prohlášení kandidáta

prof. MUDr. Roman Hájek, CSc.

Na úvod mi dovoluji krátkou parafrázi z jednoho slavného projevu: uplynulých deset let jste při příležitosti voleb děkana slyšali z úst mých předchůdců v různých obměnách totéž. Jak se naší fakultě daří, kolik nových studentů jsme přijali, jak dobrou práci děláme, jak jsme všichni spokojeni, a pokud se nám nedaří, tak za to mohou nepřijímací ostatní lékařské fakulty, zlý rektorát, zmanipulovaná média, nepřátelské vedení fakultní nemocnice... Nicméně nekandiduji proto, abych vám dál zastíral skutečný stav a případné neúspěchy sváděl na okolí. Naše fakulta nevzkvétá. Nevzkvétá ani tak, jak by mohla, a už vůbec ne tak, jak vzkvétají jiné lékařské fakulty. A příčiny musíme hledat především sami u sebe.

V jednom ze svých předchozích prohlášení jsem použil výraz, že naše lékařská fakulta je na pokraji klinické smrti. Ano, bylo to velmi silné a expresivní vyjádření. Ale jak jinak chcete popsat stav fakulty, která po významnou dobu své existence přijímala studenty, kteří nesplnili podmínky přijímací zkoušky, a která nezajistila, aby mohlo být vypsáno řádné přijímací řízení do nejdůležitějšího studijního programu. Žádné lékařské fakultě v Česku ještě nestalo, aby její akreditační spis Všeobecného lékařství byl odevzdán pozdě. Rovněž se asi nestalo, že by akreditační spis „uvízl“ kvůli závažně nízké kvalitě již v předkole, tedy ještě na Ministerstvu zdravotnictví. Negativní stanovisko ke kvalitě spisu měli jak zástupci České lékařské komory, tak České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Až v únoru 2020 můžeme poslat upravený akreditační spis na Národní akreditační úřad (NAÚ) a výše uvedená fakta dávají tušit, že tam nepůjde o snadný akreditační proces a výsledek je nejasný. V případě neúspěchu to nebude vůbec záviděníhodná situace pro jakéhokoli následujícího děkana. Zajištění další existence lékařské fakulty v Ostravě i její další rozvoj jsou velké výzvy. Je to jeden z důvodů, proč jsem se rozhodl kandidovat na děkana. Ostrava lékařskou fakultu potřebuje, celá naše země potřebuje nové lékaře!

Tato situace se již nikdy nesmí opakovat! Musíme přesvědčit okolí a především NAÚ, že pokud postavíme do čela naší lékařské fakulty nejlepší tým, který máme, stojí za to nám dát druhou šanci a udělit lékařské fakultě akreditaci pro studium Všeobecného lékařství. A musíme přesvědčit sami sebe, že jen slova nebo dobrý záměr nestačí. Rozhodují činy.

Máme-li udělat společně nápravu, je nezbytné věcně diskutovat, proč k tomu došlo, najít kritické body, přiznat si chyby. A pokud dostaneme druhou šanci, nesmíme už tyto chyby opakovat.

Osobně vidím příčinu stávající situace v tom, že jsme zapoměli rozvíjet akademický standard, který je elementárním nepodkročitelným základem pro životaschopnost každé akademické instituce. Tím je přirozené zrání instituce. Nejprve jsou výzkumné a publikační aktivity. Na jejich základě pak otevření doktorských studií, následně otevření vlastních habilitačních řízení a za určitý čas profesorských řízení. Vývoj naší lékařské fakulty takový nebyl a ani tam zatím jasně nesměřuje. Zde velmi rád vyzdvihnu obor Ošetřovatelství, který bohužel žije ve stínu problémů oboru Všeobecného lékařství. V Ošetřovatelství jsme minulý rok dosáhli díky systematické práci maxima možného v rámci akademických standardů – možnosti konání profesorských řízení. Respekt a blahopřání k dobře odvedené akademické práci!

Cesta od prostého přežívání k prosperitě není snadná, jednoznačná ani předem vymezená. Odvíjí se od stylu organizace práce, překonávání brzdících stereotypů, přístupnosti účelným změnám a uskutečnitelným vizím. Zásadní výzvy před námi stojí v oblasti výzkumných aktivit. Na fakultě máme dobré lékaře, máme zde dobré učitele, ale nemáme tady kritické minimum dobrých vědců. Obor či předmět, který nezkoumá, nemá historii několika výzkumných grantů a nemá publikační historii, nemůže z podstaty věci žádat o otevření doktorských programů. Je přeci tak jasné, že ten, kdo sám nezkoumá a nepublikuje, nemůže být vedoucím studentů doktorských studií. Za posledních deset let máme z lékařských oborů otevřený jen chirurgický doktorský program, ve kterém ovšem studuje nedostatečný počet studentů. V roce 2020 bude akreditován doktorský program neurověd a věřím, že i hematologicko-onkologický program. A zde bohužel výčet končí. Volební programy všech bývalých děkanů podporu vědy udávaly jako jednu z hlavních priorit fakulty. Problémem je, že toto slibovali a slibují lidé, kteří s výzkumem mají minimální nebo žádnou zkušenost. Nemají žádnou zkušenost se zakládáním výzkumných týmů a jejich dlouhodobým budováním a vedením. Představa, že „zavelíme“ a začneme úspěšně zkoumat a publikovat, je falešná. Snese ji sice papír a volební slib, ale tam to končí.

Ve své kandidatuře nabízím reálný plán podložený vlastní zkušeností a vlastními výzkumnými aktivitami v průběhu posledních 25 let. Můj první doktorand úspěšně absolvoval v roce 2004 a nyní je docentem a přednostou kliniky. Všechny mnou založené výzkumné infrastruktury mající historii delší než 15 let stále fungují. Nově založené infrastruktury na naší lékařské fakultě či v ostravské fakultní nemocnici jsou úspěšné a zcela zásadním podílem přispívají k výzkumné produkci obou institucí. Nejde tedy o sliby, ale o činy a dlouhodobou zkušenost. V našem téměř dvacetičlenném týmu Blood Cancer Research Group (BCRG) se mluví především anglicky, neboť je to tým mezinárodní. A vědecký vedoucí týmu, doktor Šimíček, byl v roce 2019 vyznamenán prestižní cenou Nadačního fondu Neuron.

Ve funkci prorektora pro strategii a rozvoj mám na univerzitě na starost operační programy a evropské fondy. Ve stávajícím období jsme získali z operačních projektů pro Ostravskou univerzitu 2,5 miliardy Kč. Jde o významnou částku a jednoznačně jsme byli úspěšní.

Pro vedení lékařské fakulty bude zásadní, aby v dalším operačním období od roku 2022 získala rozhodující finanční zdroje na podporu vědy ve významném objemu (500 - 700 mil. Kč). Příprava strategických projektů začala už před půl rokem. Pokud však neotevřeme opakovaně studium Všeobecného lékařství, nikdo nám nic neschválí. Přijdeme o zcela zásadní strategické financování vědy a výzkumu, tak jak jsme o něj z velké části přišli na naší lékařské fakultě v právě probíhajícím operačním období, neboť fakulta byla málo aktivní.

Jaký je tedy plán?

Plán má základní motto: NEPLÝTVEJME TALENTEM! Více profesionality do našich aktivit aneb „Jste-li dobří lékaři – lečte! Jste-li dobří učitelé – učte! Jste-li dobří výzkumníci – zkoumejte!“

Plán je připraven na 8 let. Má své milníky, ve kterých vyhodnotíme, zda jsme se vrátili na správnou akademickou cestu. Tento časový rámec koresponduje s tím, co budeme moci žádat od NAÚ, respektive co očekávám, že nám NAÚ povolí. Jde o kombinaci aktivit s krátkodobými, střednědobými a dlouhodobými cíli.

Krátkodobé cíle: ihned – 3 roky

Musíme vytvořit finanční rezervy a neprodleně sehnat aspoň 2-3 vědecké týmy, které přesunou své reálné aktivity do Ostravy. V kombinaci se stávajícími úspěšnými vědeckými

týmy a cíleným rozšiřováním výzkumných aktivit napříč fakultou urychlíme zacelení personální krize ve výzkumu.

Střednědobé cíle: + 3-6 let

Využijeme potenciál nejlepších studentů a absolventů Všeobecného lékařství s pomocí programů typu mobilita (mobilita 1 a 2 jsou součástí stávajících operačních programů). Budeme realizovat další podpurné programy z jiných zdrojů umožňující výchovu 15-20 studentů, resp. absolventů naší fakulty v kvalitních vědeckých týmech v zahraničí. Současně budeme systémově přijímat vědce vracející se ze zahraničí. Při využití dobře postavených výzkumných start-up programů zde během 4-6 let bude působit 5-7 klíčových a rozdílových výzkumníků. Každý z nich bude mít potenciál rozvoje vlastních výzkumných skupin. Na tyto výzkumné skupiny navážeme jednotlivé klinické i preklinické obory. A máme skoro vyhráno!

Dlouhodobé cíle: + 6-8 let

V rámci nového operačního období postavit novou centrální výzkumnou infrastrukturu (cca 500 mil Kč) a umístit ji v areálu lékařské fakulty v Zábřehu. Tuto aktivitu mám osobně na starost v rámci univerzity a věřím, že ji úspěšně během 6 let dokončíme. Z této vědecké infrastruktury by měla vzejít **dlouhodobá udržitelnost**, respektive kontinuální podpora teoretických, ale dílem i klinických oborů. Ti nejlepší budou habilitovat a stanou se vedoucími pracovníky teoretických oborů.

Prostě a jednoduše – dosáhneme na požadovaný standard. Pravidla platí pro všechny a zkratky neexistují. I při usilovné práci nám to bude trvat 8 let. Naše fakulta nesmí promarnit druhou šanci, kterou věřím, že dostane.

Mohl bych ve svém prohlášení psát o řadě dalších důležitých věcí, které k budování úspěšné akademické instituce patří. Například o podpoře kvalitní výuky, podpoře studentských aktivit, podpoře spolupráce s absolventy, podpoře studentských mobilit, podpoře profesionalizace zázemí... V mnoha z těchto oblastí je již na co navazovat. Dovolím si zde proto vyzdvihnout pouze dvě související aktivity.

První z nich je modernizace výuky. V rámci Ostravské univerzity jsem hlavním řešitelem celouniverzitního projektu „JSME OSTRAVSKÁ = MODERNÍ, INSPIRATIVNÍ A ATRAKTIVNÍ MÍSTO PRO KVALITNÍ STUDIUM“ s rozpočtem více než 140 mil. Kč. Jednou z významných aktivit projektu je téma moderní výuky včetně komplexního převodu a přípravy studijních předmětů do „on line“ formy výuky, chcete-li do „e-learningové“ formy. Studenti takový způsob výuky jistě v řadě případů přivítají. Tyto formy výuky mohou být významnou součástí studia a dokáží si představit i spolupracující tým studentů, který se na takovém vývoji moderní výuky aktivně podílí. Nástroje výuky se vyvíjejí v čase. Nejdříve tedy začneme diskutovat uvnitř fakulty včetně využití expertů v oblasti didaktiky.

Druhou aktivitou je významné posílení počtu lékařů na pracovištích v ostravské fakultní nemocnici, který je významně nižší ve srovnání s podobnými pracovišti v jiných fakultních nemocnicích v České republice. Musíme podpořit nejen lékaře s výzkumným potenciálem, ale musíme mít více lékařů pro i pro každodenní práci.

O situaci naší fakulty jsem již vše zásadní řekl. Můj plán je prostý. Nabízí řešení nejzásadnějšího problému naší fakulty. A není založen na slibech! Je založen na osobní zkušenosti, cestě lemované úspěchy i chybami. Víím, jaké kroky potřebujeme udělat. Chci Národní akreditační úřad přesvědčit, že nové vedení umí, zná a dokáže nastartovat standardní akademický vývoj naší fakulty.

Budu moc rád spolupracovat se všemi, kterým budoucí osud naší fakulty není lhostejný. Šanci máme jen tehdy, pokud dobře zkombinujeme naše zkušenosti, znalosti a profesionalitu v řadě akademických aktivit a doplníme to týmovou spoluprací, a to i s doktorandem a studenty. Řada akademiků, neakademiků, doktorandů a studentů dělá na naší fakultě skutečně dobrou práci a potřebujeme se často jen lépe pochopit, zorganizovat, lépe spolupracovat.

V případě, že budu zvolen děkanem lékařské fakulty, opustím místo prorektora Ostravské univerzity a budu se naplno věnovat práci pro naši fakultu. Nemohu udělat více, než nabídnout vlastní odbornost a zkušenosti a osobně se vám zaručit, že udělám všechno pro to, abyste byli hrdými pracovníky fakulty nebo jejími hrdými absolventy.

Lidé z Moravskoslezského kraje nám věřili a významně nás v průběhu deseti let podporovali. Dlužíme jim dobrou a úspěšnou lékařskou fakultu! Řada významných osobností můj program a plán na stabilizaci naší lékařské fakulty rovněž podporuje.

Prof. MUDr. Roman Hájek, CSc.